

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 61 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Marta 1930.

PATENTNI SPIS BR. 6800

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt na Majni.

Postupak za što moguće veće smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara tetrahlorugljenikom.

Prijava od 9. maja 1929.

Važi od 1. oktobra 1929.

Traženo pravo prvenstva od 25. avgusta 1928. (Nemačka).

Pri gašenju tetrahlorkarbonatom obrazuje se, kao što je poznato, pri višim temperaturama i prisutnosti metala, neznatna količina fosgena. Pokušavalo se različito, da se smanji obrazovanje fosgena dodavanjem drugih materija tetrahlorkarbonatu. Tako se na primer u francuskom patentnom spisu br. 588762 preporučuju čitavi nizovi materija iz najrazličnijih hemiskih vrsti tela. Među ostalima označuju se kao povoljni i aromatični karbohidrati.

Proveravanja su pokazala, da se pomoću ovih dodataka može da postigne smanjivanje obrazovanja fosgena samo u osrednjim granicama.

Učinjen je novi opažaj, da se postizava bilno veće smanjivanje obrazovanja fosgena, kada se upotrebe kao dodaci tetrahlorkarbonatu ugljovodonici aromatičnog, hidroaromatičnog ili alifaličnog reda pri istodobnom dodavanju amonijaka. Bezvodni amonijak može se dodati kao tečnost ili gas u proizvoljno količini tetrahlorugljeniku, koji sadrži ugljovodonike, pošto je icti u ovim smesama rastvoran. Iz pokušaja se pokazalo, da su za svrhu, za kojom se ide, da se izbegne obrazovanje fosgena, dovoljne već neznatne količine amonijaka, koje se mogu menjati prema načinu dodatih ugljovodonika, ali pokazuju znatan uticaj već oko 0.2%. Gotove se smese mogu isterati iz sprave za gašenje požara pomoću uvedenog gasa pod pritiskom (vazduha a-

zota) ili se može pomoću većih količina amonijaka proizvesti pritisak nad rastvorom, koji je potreban, da se istisne smeša tečnosti iz aparata za gašenje požara. To su oko 2—3 težinska proceta naliva; no ne stoji ništa na putu, da se količina amonijaka povisi.

Jedan dodatak amonijaka sam za se izaziva do duše, kao što je poznato, isto tako smanjenje obrazovanja fosgena, no ipak samo u onom obimu, kakakav postizava otprilike pomoću samih za se upotrebljenih dodataka ugljovodonika.

Dodaci ugljovodonika tetrahlorugljeniku ograničavaju se pri istodobnoj prisutnosti amonijaka utoliko, da se gasilačko dejstvo tetrahlorugljenika time ne ošteti. Ugljovodonici mogu se upotrebiti kao dodaci posebno, kao i kod smeše.

Primeri:

Utvrđi se u jednoj podesnoj pokušajnoj napravi količina fosgena, koja se obrazuje, kad se nađe tetrahlorugljenik na — na primer 420' ušijanom gvožđu pa se istoj dade vrednost 100. Povede li se pod istim jednakim uslovima utvrđivanje vrednosti pri upotrebi tetrahlorugljenika sa dodacima, onda se dobija:

- a) pri dodatku 5% solventnafte vrednost 24,
- b) pri dodatku 5% dekalina vrednost 18,
- c) pri dodatku 5% petroleuma vrednost 10,6

d) pri dodatku oko 3% amonijaka vrednost 17,20.

Sadrže li spomenute smeše tetrahlorugljenika sa 5% dekalina, ili solventnafte, ili 5% petroleuma osim toga još amonijaka, onda dobijamo bitno veće opadanje obrazovanja fosgena:

Daju

aa) tetrahlorugljenik sa dodatkom 5% solventnafte i 0,5 do 1% amonijaka vrednost 3,

bb) sa dodatkom 5% dekalina i 1% amonijaka vrednost 6,

cc) sa dodatkom 5% petroleuma i 2% amonijaka vrednost 0,12.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za što moguće veće smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara sa tetrahlorugljenikom naznačen time, što se tetrahlorugljeniku doda istodobno jedna sadržina ugljovodonika u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djejtstvu, i amonijaka.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se dodaje amonijak u količini, koja je najmanje dovoljna, da se udalji gasilačka tečnost iz jedne zatvorene kutije pod sopstvenim prilikom.

PATENTNI SPIS BR. 6800

J. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt am Main.

Postupak za što moguće veće smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara tetrahlorugljenikom.

Veći od 1. oktobra 1929.

Prijava od 9. maja 1929.

Izdatno pravo pripada od 23. avgusta 1928. (Nemačka).

zato) li se može pomoću većih količina amonijaka proizvesti prilikom nastajanja koji je potreban, da se ista smeša teč- nosi iz aparata za gašenje požara. To su oko 2-3 težinska procenta najviše; na ne- stoji ista na putu, da se količina amoni- jaka poveća.

Jedna dohata amonijaka samo sa se- xiva da duže, kao što je poznato, isto tako smanjenje obrazovanja fosgena, no ipak samo u ovom obliku, kakav postizava opitne pomoću samih za se upotrebe- nih dohata ugljovodonika.

Dodaci ugljovodonika tetrahlorugljeniku opredeljeni su pri istodobnoj prisutnosti amonijaka utoliko, da se gasilačko dejstvo tetrahlorugljenika time ne ostavi. Ugljovo- donici mogu se upotrebiti kao dohaci po- srebno kao i kod smeše.

Uzime se u jednoj podznoj pokusnoj upravi količina fosgena koja se obrazuje kad se nađe tetrahlorugljenik sa -- na pri- mer 430' težinom vezuju ga se istoj dade- vrednost 100. Poveća li se kod istom jed- noj količini tetrahlorugljenika sa dodatkom, upotrebi tetrahlorugljenika se dodacima, onda se dobija:

- a) pri dohaku 2' solventnafte vrednost 24
- b) pri dohaku 5' dekalina vrednost 18,
- c) pri dohaku 2' petroleuma vrednost 10,6

Pri gašenju tetrahlorugljenikom obrazuje se kao što je poznato, pri visim tempera- turama i prisutnosti metala, neznatna koli- čina fosgena. Pokusavalo se različitim do- datim amonijakom, koji se dodaje tetrahlorugljeniku. Tako se na primer u praksi pokazalo, da se pri 283702 prepornu čini utrovi ma- terijala iz nepostojanja hemijskih vrsta. Među ostalima odnosi se kao povoljni i amonijak karbhidrat.

Proveravala su pokazala, da se pomoću ovih dohata može da postigne smanje- vanje obrazovanja fosgena samo u ozbilj- nim granicama.

Uzime se u ovom opisu, da se postizava bitno veće smanjivanje obrazovanja fosgena, kada se upotrebe kao dodaci tetrahlorugljeniku ugljovodonici različitog vrsta. Ugljovodonici su amonijak, bezvodni amonijak može se dobiti kao tečnost ili gas (proizvodni) količini tetrahlorugljeniku, koji sadrži ugljovodonik, pošto je isti u ovom smislu rastvoran iz pokusnja se pokazalo, da su za svaki za kojim se ide, da se izbegne obrazovanje fosgena, dovoljno već neznatne količine amonijaka, koje se mogu mešati prema načinu doba- vit ugljovodonika, ili pokazuju znatan uticaj već oko 0,2%. Otolove se smesu mogu istovremeno sa gašenju požara pomoću srednjog gasa pod pritiskom (vrednost